

граде партнерски однос са агенцијама за спровођење закона, ради бољег и безбједнијег живота свих грађана.

Посљедице лажног пријављивања

Право грађана да пријаве кривично дјело се не смије злоупотребљавати ради личних интереса или било којих других разлога. Имајући у виду резултат и могуће штетне посљедице за лице које је пријављено, код подношења пријаве на записник, лице које подноси пријаву мора бити упозорено на посљедице лажног пријављивања.

Како тужилаштво може да пружи заштиту лицу које пријави кривично дјело?

Закон предвиђа могућности пружања заштите лицу које пријављује кривично дјело. Прије свега, грађани који се боје за своју безбједност, могу да пријаве кривично дјело анонимно. Ако дође до кривичног поступка и процесуирања починиоца, грађанима се може омогућити да своје свједочење изнесу уз мјере заштите свједока, које су регулисане и предвиђене законом.

Право сваког грађанина је да буде свједок и да каже своја сазнања о кривичном дјелу које је почињено. На тај начин, грађани помажу и сами себи, јер се откривањем, кривичним гоњењем и кажњавањем починиоца кривичних дјела, ствара безбједније окружење за живот свих грађана.

Ова публикација реализована је у оквиру пројекта „Подршка правосуђу у Босни и Херцеговини – Јачање тужилачких капацитета у систему кривичног правосуђа“ Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине, уз подршку Владе Швајцарске, посредством Швајцарске агенције за развој и сарадњу (СДЦ).

Шта је кривично дјело?

Кривично дјело је противправно дјело које је законом прописано као кривично дјело, чија су обилјежја прописана законом и за које је законом прописана кривичноправна санкција.

Ко све може да пријави кривично дјело?

Сваки грађанин може и треба да пријави кривично дјело које је видио да је почињено, или дошао до сазнања да је почињено кривично дјело. Ова обавеза је морална али и законска, зато што постоје ситуације када грађанин мора да поднесе пријаву, јер закон регулише да је свако дужан да пријави извршење кривичног дјела када непријављивање кривичног дјела, у ствари, представља кривично дјело.

Кривична дјела проузрокују штету грађанима као појединцима, али и цијелој заједници јер угрожавају живот, здравље и безбједност грађана, њихову имовину, околиш, нарушавају људска права грађана као и безбједност заједнице, тако да се кривична дјела требају пријавити, како би се грађани заштитили, а починиоци процесирали и казнили у складу са законом. Осим физичких лица и свако правно лице (предузеће, организација, установа итд.) које има озбиљна и одређена сазнања о кривичном дјелу и починиоцу, може о томе да обавијести полицију, односно да поднесе пријаву на записник у тужилаштву или полицији. Службена или одговорна лица у свим органима власти, јавним предузећима и

установама дужни су да пријаве кривична дјела, када у оквиру својих редовних послова дођу до сазнања да је извршено кривично дјело, с тим да ова лица имају обавезу чувања трагова кривичног дјела и доказа, о чему без одлагања обавјештавају полицију и тужилаштво.

Такође здравствени радници, наставници, васпитачи, родитељи, старатељи, усвојиоци и друга лица која су овлашћена, или су дужна да пружају помоћ малолетним лицима, да врше надзор, одгајање и васпитање малолетника, управо због своје заштитне улоге коју имају према малолетницима, као и због појачане одговорности у односу на малолетна лица која су жртве кривичног дјела, имају обавезу пријављивања кривичног дјела.

Коме пријавити кривично дјело?

Кривично дјело може да се пријави тужилаштву или полицији. Због оперативности и потребе брзог дејства пријава се обично подноси полицији, која даље предузима законом одређене активности. Сваки грађанин може и треба да се обратити тужилаштву или полицији, ради пријављивања кривичног дјела, јер се на тај начин чини добро грађанима и заједницама.

Начин пријављивања или како могу да пријавим кривично дјело?

Грађани могу да пријаве кривично дјело тужилаштву или полицији на више начина.

Уколико грађани имају сазнања о почињеном кривичном дјелу, или су оштећени почињеним кривичним дјелом, могу о томе да обавијесте полицију, односно да поднесу пријаву на записник тужилаштву или полицији.

У пријави је потребно навести детаље о томе које се кривично дјело пријављује, ко су могући починиоци, а ко су жртве или оштећени, где и када, те на који начин је кривично дјело почињено, информацију где се налазе евентуални докази или свједоци почињеног кривичног дјела.

Добро је да лице које пријављује кривично дјело остави своје контакт податке, како би полиција и тужилаштво могли да остваре контакт са тим лицем, ради евентуалних додатних појашњења и информација које су потребне ради успешног процесирања починиоца кривичног дјела.

Такође, почињено кривично дјело може да се пријави анонимно, без навођења идентитета лица које пријављује кривично дјело и починиоца, али је у сваком случају боље, када се лице које пријављује кривично дјело представи и остави контакт податке, јер то омогућава брже и ефикасније дјеловање тужиоца и полиције.

Грађани треба да сарађују са полицијом и тужиоцима. Демократско је право грађана да пријављују почињена кривична дјела, те сарађују са агенцијама за спровођење закона.

Полиција и тужилаштва раде за добробит свих грађана, а улога грађана је кључна за ефикасно процесирање починиоца кривичних дјела и грађани могу и треба да